

Ikke tenk på tiden du bruker når du hogger tømmer med motorsag. Effektiviteten kommer automatisk med treningen. Øv inn vanene, ellers blir de fort til uvaner. Det å felle et tre er både logisk og enkelt hvis du tenker deg litt om. Her gir Åsmund Grønning fra Hallingdal deg noen gode råd om felling av trær.

Tekst og foto: Roar Ree Kirkevold

Åsmund Grønning fra Nes i Hallingdal har hogd tømmer i 40 år og vært skoginstruktør på oppdrag for Skogkurs i 35. På hogstkursene til Skogkurs, kommer alle, fra dem som må lære å starte saga, til folk med årelang erfaring.

– Jeg gleder meg når de som tenker at de kan mye, blir stille og ettertenksomme. Da betyr det at de har lært noe nytt. Det å arbeide med motorsag handler mye om ganske enkel teknikk. Når du først har sett triksene, så kan du øve mens du arbeider.

– Selv er jeg så lat at jeg investerer i å vurdere treet i 15 sekunder. Det sparer meg for feil og uhell. Ei eneste buske som faller feil vei, betyr både ergrelse og mye ekstra tidsbruk, hevder han.

Så lat at han ikke orker uhell

Her er Åsmunds ti viktigste råd om felling av trær

1: BRUK 15 SEKUNDER til å bedømme treet fra litt avstand før du feller det. Ikke stå helt inntil rota, for da mister du referansen rundt. Finn ut hvordan du kan felle treet og hvordan du skal aptere det (dele det opp) før du setter i gang.

2: INTET TRE ER FOR LITE for felleskår. Det er på de små trærne at uhellet ofte skjer. På de store, er du automatisk mer fokusert. Et «felleskår» eller et «styreskår» er den kilen du skjærer ut i samme retning som du vil at treet skal falle.

3: RYDD RUNDT TREET du skal felle og der det skal falle. Alt blir sikrere og ikke minst mer effektivt når du kan bevege deg.

4: SIKTELINJE I DEKSLET. De fleste motorsager har en siktelinje i dekslet. Bruk den når du skjærer felleskåret. Ned først, så inn. Vinkelen mellom bør være mellom 70 og 90 grader. Bredden på felleskåret innerst i vinkelen skal være minimum 2/3-del av treet diameter i brysthøyde. Det du setter igjen mellom felleskåret og hovedskjæret, heter brytekannt. Den skal være minimum ti, gjerne ikke over femten, prosent av treet diameter i brysthøyde. Er treet 30 centimeter, skal brytekannten være tre. Ideelt skal den bryte av rett før treet når bakken. Det gir maksimal styring. En brytekannt som ikke ryker av, gir økt fare for at treet sprekker. Det er i bunnstokken, pengene ofte ligger.

5: STIKK ALDRI TUPPEN INN når du skjærer hovedskjæret (eller ellers for den saks skyld). Da kan den hogge tilbake. Skjær heller ikke sverdet helt inn. Har du noen centimeter igjen på utsiden, så vet du retningen i forhold til felleskåret. Brytekannten skal være rett når du bedømmer stubben.

6: BRUK ALLTID FELLESPETT, brytejern eller kile. Da unngår du ofte at treet «setter seg» og kiler saga fast. Slikt tar unødig tid, og er potensielt farlig fordi du kanskje må bort til vinsjen og hente wiren. Må du likevel, så hold øye med treet og gå ikke der du forventet at treet skulle falle.

7: TENK PÅ KROPPEN, ikke redskapen. Stå bredbent, så blir du støvere og du kan fordele vekten pluss løfte med beina og ikke ryggen. Bruk hele bøylen til venstrehånda. Hele bøylen er din og ment til å brukes.

8: NÅR TREET FALLER, så gå to skritt skrått bakover. Hvis rota av en eller annen grunn skulle slå opp, bør du holde haka di unna. Det er sjeldent at den slår både sideveis og bakover. Derfor fjerner du deg skrått.

9: IKKE STRESS. Vær fokusert på alle detaljene til de har blitt vaner. Om du taper ti sekunder på hvert tre, så har du tjent det inn igjen mange ganger hvis du unngår å felle ett eneste tre feil vei i løpet av en arbeidsdag.

Hurtigheten på arbeidet ditt kommer automatisk med øvelse.

10: FYSISK STYRKE er ingen nødvendighet. Ikke bare kjør på, men lær deg teknikk og lure ferdigheter.

– Jeg kan ikke dy meg for å sende med et par tips til kvisting også, smiler Åsmund. Kvisting er vanskeligere enn felling fordi da må du foreta mange flere bevegelser.

Igjen bør du stå bredbent for balanse og bevegelse.

Sagkjedet skal stå stille når du går fremover, og

gå med saga på motsatt side av stammen.

Legg saga på stokken og skli den bortover. Da sparer du utrolig mange krefter i forhold til å løfte den hele dagen. Men, du får også en annen stor fordel; når du ikke er sliten i armer og skuldre, beveger du deg enklere. Vipp saga i riktig posisjon, så får du kuttet grenene jevnt og helt inne ved stammen. ➔

”

Ei eneste buske som faller feil vei, betyr både ergrelse og mye ekstra tidsbruk.

“